

Satranç

Aybar Karaçay

TÜRK DÜNYA ŞAMPİYONLARI

İLK DÜNYA SATRANÇ ŞAMPİYONU

Satrancın bilinen 1500 yılı aşkın tarihi boyunca gelişmesi ve yayılmasında önemli rol oynayan Türkler, son birkaç yıla kadar nitelik ve nicelik olarak bu geleneğe biraz uzak kalmış görünüyordular. Oysa "Dünya Şampiyonası" ya da "Büyükusta" gibi kavramlar ne Rusların ne de batıların buluşudur. H.J.R. Murray'ın 1913 baskılı "Satranç Tarihi" adlı eserinde Arapça ve Farsça elyazmalarından yararlanılarak bazıları 12. yüzyıla kadar dayanan 500'ün üzerinde konum verilmektedir. IX. yüzyılda, en güçlü büyükustaların Türkler, Araplar ve İranlılar arasından çıktığı zamanlarda dünyanın en güçlü dört satranççısı arasında bir Dünya Şampiyonası düzenlenmiş ve Türk tarihçi Sâli, tüm rakiplerini yenerek ilk Dünya Satranç Şampiyonu olmuştu. Satranç yayınlarının yetersizliği, mevcut yayınların düzenli ve uzun ömürlü olamaması, kolaya kaçılarak çoğunlukla yabancı kaynaklardan alıntı yapılması ve satranç özendirici girişimlerde bulunulmaması, satranç kültürünün canlandırılması yolunda önümüzdeki önemli ama aşılması zor olmayan engeller. "Söz uçar, yazı kalır."

AVUSTURYA'DA HAMARAT İÇİN HATIRA PULU

Dünya Yazışmalı Satranç Şampiyonu Tunç Hamarat için Avusturya'da hatıra pulu basıldı. Basınımız geç de olsa ilgi gösterdi, okurumuz Emre Aköz'e teşekkürler. www.sabah.com.tr/2004/07/02/gny/gny101-20040702-200.html
www.ntvmsnbc.com/news/277677.asp
www.zaman.com.tr/?hn=67067&bl=haberler&trh=20040707
www.nethaber.com/haber/haberler/0,1082,123720_7,00.html
www.nevarneyok.com/sanat/index.asp?HID=1067

YENİ DÜNYA ŞAMPİYONU RÜSTEM KASIMCANOV

25 yaşındaki Özbek büyükusta Rüstem Kasımcınov, FIDE'nin Libya'da düzenlenen organizasyonunda birinci olarak yeni Dünya Satranç Şampiyonu oldu. Kasımcınov eşi ve oğlu ile birlikte Almanya'da yaşıyor. <http://wcclibya2004.com>
www.chessbase.com/newsdetail.asp?newsid=1789

LİGE ECZACIBAŞI YİNE ŞAMPİYON

Türkiye Süper Satranç Ligi, Eczacıbaşı Spor Tesisleri'nde yapılan karşılaşmalarla sona erdi: 1. Eczacıbaşı, 2. TED Ankara, 3. Marmaris Belediyesi, 4. İTÜ... Fotoğrafta şampiyon takım ve yöneticileri görüldü: Dr. Reşat Alatalı (sol başta), Serkan Yeke, WGM Zeynep Memedyarova, GM Şahriyar Memedyarov, WIM Türkan Memedyarova, IM Mert Erdoğan, Hatice Topel, IM Kuvanc Haznedaroğlu, Eren Akça, Emre Can, FM Selim Gürcan.

www.eczacibasi.com.tr/articles/detail/detail3.asp?id=404
www.eczacibasi.com.tr/channels/1.asp?id=435

SÜPERMODEL FEDERASYON BAŞKANI

Ülkesinin en zengin kadını süpermodel Carmen Kass, Estonya Satranç Federasyonu Başkanı seçildi. Seçimlerde kimse kendisine rakip olmadı. Estonya yanılmıyorsa parasına satranççı (GM Paul Keres) resmi basan tek ülke. Yakında bir süpermodelin resmini de paralarda görürsek hiç şaşırmayalım. New York'ta yaşayan ve "Neyim varsa Estonya sayesinde, artık Estonya için bir şeyler yapmak istiyorum" diyen 25 yaşındaki mavi gözlü sarışın dolar multi milyoneri, 2008 Dünya Satranç Olimpiyatı'nın Estonya'da yapılması için girişimlere başladı. Bakalım başarılı olacak mı? www.milliyet.com.tr/2004/06/22/yazar/asik.html

AZRA AKIN VE GM JAN TİMMAN

Fotoğrafta Büyükusta Jan Timman ve 2002 Dünya Güzeli Azra Akın, çocuklara yardım için düzenlenen bir etkinlikte (Child Aid Chess Stars) görülmekte.

HAZİRAN AYI PROBLEMLERİNİN ÇÖZÜMLERİ

#3 Sam Loyd 1.b8A Şg2 2.Ab6 Fh2 3.a8V; #3 E. Giese 1.Şg7 Fc2 [1...Ad8 2.ed8V (2.ed8K Fc2 3.Kh8) 2...Fc2 3.Vh8; 1...Kgh3 2.e8A Fc2 3.Af6] 2.e8V [2.e8K Ad8 3.Kh8] 2...Ad8 [2...Fd1 3.Vg6 (3.Vh8)] 3.Vh8; #3 A. Anderssen 1.Şb1 Fh5 2.Kg6 Ae6 [2...Fg4 3.Af7; 2...Fg6 3.Ag6] 3.Kg8; #5 NN 1.d8F Kd8 2.cd8F Kd8 3.b8F Kb8 [3...Kd6 4.Fd6 Ff7 5.Fe5; 3...Kd5 4.ed5 e4 (4...ed5 5.Fe5) 5.Fe5; 3...Kd3 4.ed3 (4.Şd3 Ff7 5.Fe5) 4...Ff7 5.Fe5] 4.ab8F Ff7 5.Fe5; #3 H. Turton 1.Fh8 Şa2 [1...b4 2.Vg7 Şa2 (2...c3 3.Va7) 3.Vb2; 1...c3 2.Vc3 A) 2...Kh8 3.Va5; B) 2...Şa7 3.Vb2] 2.Vc3 Şa1 [2...b1V 3.Va5; 2...b1F 3.Vb2] 3.Vb2; #3 U. Schirdewan 1.b8K Şc7 2.a8F Şb8 3.Şd7; #4 F. Glegold 1.Vg2 fg2 2.Kg3 Ad7 [2...f1V 3.Ag8 Ad7 4.Ae7] 3.Kc3 Ac5 4.Kc5; #3 Ali Akuş 1.Ff8 Şc4 [1...Şe4 2.Fg7 Şd4 3.Kf4] 2.Kd6 Şb4 3.Kd4

YILLARIN ÇÖZÜMSÜZLÜKLERİ

Yıllar sonra tam teşekküllü bir hastaneden sağlık raporu almam icap etti. Son derece sağlıklı olarak adım attığım Numune Hastanesi'nde günlerce havası koridorlarda ayakta sıra beklemekten ayaklarım şişti ve belimde ağrılar başladı. 40 güne kadar çıkmazsam sebebi girdiğim 40 değişik kuyruktur. Hastanede bir muhatap bulamadık, bana da diğerleri gibi "Şikayetinizi Sağlık Bakanlığı'na yapın!" dendi. Kurdukları sağlık vakıflarında kendilerine ve yakınlarına bol sıfırlı maaşlar bağlatan sağlık bakanlarına selamlar olsun. 7-8 doktora ortalama 20-30 saniye görünmek için düşünülen sistem bundan daha kötü olamazdı. En azından aynı bankaleğide 5-6 kez değişik sefer kuyruğa girmek engellenebilir. Bilgisayar kullanımı işleri hızlandırır ve evrak sayısını azaltır diye düşünmeyin hiç, tam tersi. Bir muhatap bulunursa ek bütçe gerektermeksizin sistemi düzeltmesine yardım edeceğim. Allah hastaneye düşürmesin!

Nükleer santral tartışmaları alevlendi son zamanlarda. Hidroelektrik santrallerimiz yüzde 15 kapasiteyle çalışırken doğalgaz ve termik santrallere hız verdik. Zaten onyıllardır nerede verimli bir ovamız varsa oraya bir termik santral diktirdik ve tarımı öldürdük, santrallerin kömürünü de dışarıdan getirttik. Mevcut hidroelektrik santrallerin işletme ve bakımı yapılırsa elektrik birim maliyeti ben diyeyim 0,01 cent siz deyin 0,03 cent. Elektrik alım garantisi verdiğimiz doğalgaz ve termik santrallerde ise birim fiyat 10-20 cent. İnanmak zor ama gerçek: bin mislini aşan bir zarar söz konusu, üstelik termik santral ise çevreyi de kirleterek. Türkiye gibi su kaynakları olağanüstü zengin bir ülkede nükleer santral yapmaya kalkışmanın ise hiçbir bahanesi olamaz. Elektrik Piyasası Üst Kurulu'nda kaç tane Elektrik Mühendisi var acaba? Ülkemize sayısız doğalgaz ve termik santraller ve dolayısıyla milyarlarca dolar borç kazandıran enerji bakanlarına da selamlar olsun. Üslup şaşırtmış olabilir ama bir elektrik mühendisi olarak bu notları vatan görevi olarak addediyorum. Eğer sansüre uğrarsa sansürçüye de selamlar olsun. Satranç köşesinde ne işi var diyenlere: "Satranç asıl hayatın küçük bir modelidir." -Anatoly Karpov-

(Sürecek -Umarım-)

